

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/249/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113227268
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8113227268.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci navrhovateľa: I. R., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R., H. X/X, zastúpený: JUDr. S. M., advokát, so sídlom v Prešove, Masarykova 2, p r o t i odporcom: 1. F. S. N., rod. I., nar. X.X.XXXX, bytom H. Y., B. X/XX, XXXX R., zastúpená: JUDr. G. G., advokátka so sídlom Košice, Mojzesova 36 a 2. N. R., nar. X.X.XXXX, bytom R., H. X/X, o určenie a zvýšenie výživného takto

rozhodol:

Konanie voči odporcovi v 2. rade z a s t a v u j e.

Odporkyňa v 1. rade je p o v i n n á prispievať na výživu navrhovateľa sumou 80 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od 23.9.2013 do budúcnosti.

Dlžné výživné vo výške 33,41 Eur je odporkyňa v 1. rade p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Návrh voči odporkyni v 1. rade v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Účastníci n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom zo dňa 23.9.2013 sa domáhal určenia výživného voči odporkyni v 1. rade a zvýšenia výživného voči odporcovi v 2. rade, ktorí sú jeho rodičmi. Poukázal na to, že je študentom vysokej školy a žiadal, aby od podania návrhu bola odporkyňa v 1. rade zaviazaná k plateniu výživného vo výške 200 Eur mesačne. Vo vzťahu k odporcovi v 2. rade, ktorému v minulosti bolo určené výživné žiadal o zmenu pôvodného rozsudku a to na sumu 200 Eur mesačne. Pred začatím konania vo veci samej vzal čiastočne návrh voči obom odporcom späť a to nad sumu 150 Eur mesačne.

Odporca v 2. rade s návrhom súhlasil, pričom bolo nesporné, že svoju vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi si plní dobrovoľne, mesačne mu posiela 6.000 Kč. V priebehu konania preto návrh voči nemu navrhovateľ zobral späť, s čím odporca v 2. rade súhlasil.

Odporkyňa v 1. rade s návrhom nesúhlasila. Pôvodne bola ochotná platiť výživné na navrhovateľa vo výške 30 Eur mesačne, prípadne minimálne výživne. Neskôr však návrh voči nej žiadala zamietnuť. Poukázala na to, že je nezamestnaná a do februára 2014 mala príjem 406,77 Eur mesačne. Od marca

2014 síce podniká, ale príjmy ešte nemá. Podieľa sa na úhrade nákladov na domácnosť, spláca úvery a má výdavky na lieky. Navrhovateľ mal možnosť študovať v H., kde predtým aj býval spolu s ňou. Rozhodol sa však pre štúdium v ČR a preto výdavky by mal hradiť prostredníctvom brigád, keďže študenti bežne pracujú brigádnicke. Za týchto okolností - vzhľadom na jej osobné, majetkové a zárobkové pomery by priznanie výživného bolo v rozpore s dobrými mravmi. Navyše pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti by mala byť dodržaná zásada úmernosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov. V poradí treťom podaní vzniesla aj námietku miestnej nepríslušnosti súdu podľa § 105 ods. 1 O.s.p., zjavne zmätočne, keďže z obsahu tohto podania vyplynulo, že namieta nedostatok právomoci slovenského súdu s poukazom na nariadenie rady ES č. 44/01 z 22.12.2000. Vyslovila názor, že navrhovateľ má obvyklý pobyt v Belgickom kráľovstve, kde je prihlásený k pobytu a poberá rodinné prídavky. Okolnosť zriadenia trvalého pobytu na Slovensku považuje za irelevantnú.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, odporcu v 2. rade, písomnými vyjadreniami odporkyne v 1. rade a ústnymi vyjadreniami jej právnej zástupkyne, rodným listom, potvrdením o štúdiu, dokladmi o výdavkoch spojených s prijímacími pohovormi a cestou na zápis a štúdium, potvrdením o príjme odporkyne v 1. rade, prehľadom o výdavkoch navrhovateľa, potvrdením o sociálnej dávke odporkyne, potvrdením finančného úradu, úverovou zmluvou, dokladmi o liečebných nákladoch, výpisom z účtu navrhovateľa, potvrdením o trvalom pobyte navrhovateľa, o jeho evidencii v zdravotníckom zariadení, o výške cestovného, o úhrade nákladov na internát, spismi tohto súdu 24P 10/2009, 24P 115/04 ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Súd sa predovšetkým musel vysporiadať s procesnou námietkou odporkyne v 1. rade.

Podľa nariadenia rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, konkrétne podľa čl. 3 v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

a/ súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného alebo

b/ súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného alebo

c/ súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať po osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov alebo

d/ súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ ako oprávnená osoba môže podať návrh na výživné tak na príslušnom súde členského štátu, v ktorom má povinný svoj obvyklý pobyt ako aj na súde členského štátu, v ktorom má oprávnená osoba obvyklý pobyt. Definícia pojmu „obvyklý pobyt“ nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Je potrebné ho vyložiť z konkrétnych okolností prípadu. V zmysle judikatúry ESD obvyklý pobyt dieťaťa je miestom, ktoré vykazuje určitú integráciu dieťaťa v rámci sociálneho prostredia. Zohľadňujú sa atribúty ako trvanie pobytu, jeho pravidelnosť, podmienky pobytu, dôvody pobytu na území členského štátu, štátna príslušnosť dieťaťa, jazykové znalosti, rodinné a sociálne väzby. Navrhovateľ je štátnym občanom Slovenskej republiky, kde je prihlásený k trvalému pobytu na adrese starých rodičov, kde býva aj s otcom. Má teda rodinné, ale aj citové väzby k tomuto prostrediu, kde sa vracia podľa reálnych možností, keďže študuje v Brne. Počas semestra je to dvakrát, počas prázdnin tu trávi celý čas. Má tu aj všeobecného lekára, ako to vyplýva z potvrdenia spoločnosti I. s.r.o. MUDr. S. C. zo dňa 22.5.2014. To, že v minulosti, v čase, keď bol maloletý, žil 5 rokov v H. v domácnosti odporkyne v 1. rade, kde bol a je prihlásený k pobytu, ale od júna 2013 sa vystaňoval a presťahoval k otcovi na Slovensko, pričom odporkyňa v 1. rade ho z tohto pobytu neodhlásila, nemôže byť hodnotené tak, že navrhovateľ má obvyklý pobyt v Belgickom kráľovstve. Takýto výklad je absurdný a teda námietka odporkyne ohľadom nedostatku právomoci tohto súdu je neopodstatnená.

Manželstvo odporcov bolo rozvedené rozsudkom tohto súdu č.k. 7C 434/99-17 zo dňa 16.12.1999. Navrhovateľ, v tom čase maloletý, bol zverený do osobnej starostlivosti odporkyne v 1. rade. Posledná úprava výživného bola daná rozsudkom Okresného súdu v Prešove č.k. 24P 115/04-32 zo dňa 7.10.2004, ktorý nadobudol právoplatnosť 3.11.2004. Odporca v 2. rade bol týmto rozsudkom zaviazaný prispievať na výživu navrhovateľa sumou 2.000,- Sk mesačne (66,38 Eur). Navrhovateľ v čase tejto úpravy bol v 4.ročníku ZŠ, jeho matka bola bez príjmu a poberala dávky v hmotnej núdzi vo výške 2.160,- Sk mesačne. Otec zarábala 19.698,- Sk.

Ďalšie konanie o zvýšenie výživného bolo vedené pod sp. zn. 24P 10/09 na návrh odporkyne v 1. rade. Rozsudkom zo dňa 16.7.2009 bol návrh na zvýšenie výživného zamietnutý. V čase tejto úpravy odporkyňa v 1. rade spolu s maloletým navrhovateľom žila v H., bola bez príjmu a živil ju jej druh (v súčasnosti už manžel), ktorého čistý príjem bol 3.620 Eur mesačne. Odporca v 2. rade za rok 2008 zarobil mesačne 743,54 Eur.

Odporkyňa v 1. rade je už vydatá a aj keď je nezamestnaná, dostávala dávku v nezamestnanosti vo výške 406,77 Eur mesačne do februára 2014. Doposiaľ súdu napriek opakovanej výzve nepredložila doklady o svojom príjme za obdobie od septembra 2013, ale len za január a február 2014. Výšku spomínaného príjmu podľa jej tvrdenia však odsúhlasil sám navrhovateľ. Odporkyňa v 1. rade nepredložila ani doklady o príjmoch manžela s argumentáciou, že majú uzavretú predmanželskú zmluvu, v dôsledku ktorej nenadobúdajú spoločný majetok. Podľa vyjadrenia navrhovateľa manžel jeho matky má obchod nábytkom.

Od marca 2014 odporkyňa podniká v oblasti internetového predaja potravinárskych výrobkov a podľa doloženého potvrdenia finančného úradu za 1. štvrťrok 2014 nemala žiadny príjem. Pokiaľ ide o výdavky odporkyne preukázala sa dokladom od spoločnosti ING, z ktorého vyplýva, že dňa 7.2.2013 jej bola poskytnutá pôžička vo výške 8.485 eur a dohodnuté splátky vo výške 485,20 eur mesačne. Táto pôžička mala byť za účelom podnikania, odporkyňa má navyše náklady aj na liečbu súvisiacu s aplikáciou železa, pričom tieto mesačné výdavky predstavujú v priemere 50 Eur mesačne.

Odporca v 2. rade zarába v priemere 704 eur netto mesačne. Býva v rodinnom dome jeho rodičov spolu s nimi a na bývanie prispieva sumou 150 eur mesačne, platí internet 15 Eur, telefón 20 Eur, životné poistné 75 Eur mesačne.

Navrhovateľ študuje informatiku na Masarykovej univerzite v H. už 2. semester. Uviedol, že v Belgicku sa mu nepáčilo, preto sa rozhodol odísť, rozhodne nesúhlasil s tvrdením matky, že sa dohodli na tom, že štúdium mimo H. si bude hrať sám a prostredníctvom otca. Za internát platí 3.900 Kč mesačne, výdavky na stravu má okolo 3.135 Kč mesačne, mesačné výdavky na študijný materiál činia 300 Kč, jedna cesta domov a späť ho stojí okolo 750 Kč. Na semester dostáva štátny príspevok na bývanie 2.000 Kč.

Navrhovateľ potvrdil, že odporkyňa v 1. rade mu poslať mesačne 26,56 Eur na základe predbežného opatrenia tohto súdu č.k. 11C 249/2013-17 zo dňa 25.9.2013 a poslala mu tiež bundu v hodnote okolo 220 Eur a topánky v hodnote asi 80 Eur.

Podľa výpisu z účtu navrhovateľa mu matka poslala 4.10.2013 sumu 55 Eur a tiež 164,23 Eur, v ktorej sú zahrnuté rodinné prídavky vo výške 117,88 Eur za september 2013. Ďalej mu poslala 26,56 Eur dňa 21.10.2013, 22.11.2013, 24.2.2014 a 18.3.2014. Poukázala mu tiež 50 eur a to 21.12.2013, 3.1.2014, 6.2.2014 a 3.3.2014. Ďalšie platby po 26,56 eur sú podľa výpisu exekúované sumy, je nesporné, že ide o výživné na navrhovateľa od odporcu v 2. rade, ktoré sa vymáha exekúčne podľa súdneho rozhodnutia na účet matky navrhovateľa a tá tieto platby preposiela navrhovateľovi - ide o dve platby po 26,56 Eur, pri ktorých aj odporkyňa uznala, že nepredstavujú výživné zo strany odporkyne. Navrhovateľovi sú tiež poukazované rodinné prídavky z H. mesačne 117,88 Eur.

Pokiaľ ide o rozhodné právo, ktoré je potrebné aplikovať pre posúdenie daného prípadu, opäť je potrebné vychádzať z už citovaného nariadenia rady (ES 4/2009), ktoré v čl. 15 uvádza, že rozhodné právo vo veciach vyživovacej povinnosti sa v členských štátoch, ktoré sú viazané haagskym Protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23.11.2007 určuje podľa tohto protokolu.

Uvedená skutočnosť vyplýva aj z bodu 2 rozhodnutia rady z 30.11.2009 o uzavretí haagskeho protokolu z 23.11.2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť Európskym spoločenstvom. Podľa citovaného protokolu čl. 3 bodu 1 pokiaľ nie je v tomto protokole ustanovené inak, vyživovacia povinnosť sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného. Súd teda použil pre posúdenie uplatneného nároku právny poriadok SR, konkrétne zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine.

Podľa § 62 ods. 1 citovaného zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 zákona pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 zákona výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 zákona výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 77 ods. 1 zákona právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Je nespochybniteľné, že obaja odporcovia ako rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi, ktorý študuje dennou formou na vysokej škole. Nepochybne jeho výdavky sú preto vysoké, ale pre stanovenie výšky výživného sa musí prihliadať aj na schopnosti a možnosti odporkyne v relevantnom období t.j. od septembra 2013 odkedy bol nárok uplatnený. Súd vychádzal z príjmu odporkyne vo výške 406 Eur mesačne ako sociálnej dávky, keďže navrhovateľ tento príjem matky potvrdil a za obdobie január a február 2014 bol doložený aj potvrdením príslušného úradu. Odporkyňa síce od marca 2014 začala podnikáť, ale za obdobie prvého štvrťroku nemala žiadny príjem. Dá sa však predpokladať, že v ďalšom období sa to zmení, inak by zrejme nezačala s takouto aktivitou. V tomto kontexte súd poukazuje na to aká je životná úroveň v Belgicku, kde minimálna mzda činí 1.500 eur brutto a priemerná hrubá mzda 3.911 eur. Vychádzajúc z možných príjmov odporkyne predstavujúcich minimálne jej predchádzajúcu sociálnu dávku a prihliadajúc na ďalšie kritériá v zmysle § 75 ods. 1 zákona o rodine súd považoval v súčasnosti za primerané výživné zo strany odporkyne vo výške 80 eur mesačne, čo je 1/5 spomínanej dávky. Deficit príjmu má možnosť odporkyňa nahradiť prostredníctvom vyživovacej povinnosti jej manžela, keďže predmanželská zmluva nemá vplyv na vyživovaciu povinnosť manžela.

Po zohľadnení všetkých príjmov navrhovateľa - výživného od oboch rodičov a tiež rodinných prídavkov vo výške 117 Eur mesačne súd mal za to, že životná úroveň navrhovateľa bude úmerná životnej úrovni jeho rodičov. Ak sa v budúcnosti preukázateľne zvýši príjem odporkyne (čo v súčasnosti ešte nebolo zistiteľné) bude to predstavovať možný dôvod pre zvýšenie výživného. Už len pre úplnosť súd dodáva, že úvaha odporkyne o porušení zásady dobrých mravov pri určení výživného v prospech navrhovateľa je absurdná. Navrhovateľ má právo zvoliť si štúdium na konkrétnej vysokej škole sám a nie je možné nútiť ho k tomu, aby si toto štúdium financoval sám.

Vychádzajúc z týchto kritérií a tiež skutočnosti priority plnenia vyživovacej povinnosti oproti výdavkom povinného rodiča súd teda priznal výživné vo výške 80 Eur mesačne od podania návrhu t.j. 23.9.2013. Výživné až do vyhlásenia rozsudku činí za 9 mesiacov a 8 dní 741 Eur (720 + 21). Odporkyňa zaplatila podľa výpisu z účtu navrhovateľa za uvedené obdobie 407,59 eur (46,35 + 55 + 26,56 x 4 + 50 x 4) a naturálnou formou si splnila vyživovaciu povinnosť v hodnote 300 Eur, celkove teda má splnenú vyživovaciu povinnosť za žalované obdobie v rozsahu 707,59 eur. Je dlh tak predstavuje 33,41 eur a vzhľadom na to, že nie je vysoký, súd ho zaviazal uhradiť jednou splátkou tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O čiastočnom zastavení konania voči odporcovi v 2. rade bolo rozhodnuté podľa § 96 ods. 1, 2 O.s.p.

Náhradu trov konania si uplatnila len odporkyňa v 1. rade, súd však jej túto náhradu s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p. nepriznal, keďže v konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Ak odporca z ospravedlniteľných dôvodov zmešká lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 114 ods. 3 O.s.p. môže do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku podať návrh na jeho zrušenie spolu s vyjadrením a návrhom na odpustenie zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia. Ak súd, ktorý rozsudok pre zmeškanie vydal, návrhu vyhovie, rozsudok uznesením zruší a začne vo veci opäť konať.